

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus II. An quælibet bigamia faciat irregularem?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

h. t. n. 4. & 5. in hujus confirmationem V. dicenda à n. 2255.

2254. Not. 2. matrimonium bigamorum in eo deficere à perfecta significatione Sacramentali, quam cæteroquin habet matrimonium fidelium non bigamorum, quòd hoc (non autem illud) habeat similitudinem matrimonij celebrati à Christo cum Ecclesia, qui accepit Virginem, & intactam, ut notat Gonzalez in c. 9. *h. t. n. 8.* Hinc D. Augustinus de bono conjugali c. 18. non absurdum visum est, inquit, eum, qui excessit uxorum numerum singularem, non peccatum aliquod commississe, sed normam quandam Sacramenti amisisse, non ad dicitur bonæ meritum, sed ad ordinationis Ecclesiasticæ signaculum necessarium.

2255. Not. 3. circa bigamiam interpretativam in secundo casu bigamiæ interpretativæ, de quo nu. 2254. à nonnullis agnoscitur quidem irregularitatem in tali viro ex infamia, quòd copuleretur adulteræ; non autem ex bigamiâ; id, quod etiam tenent de iis, qui duxerunt uxores jam ab alio cognitatas, qui est primi casus pars secunda. Nam in hoc casu non intercessit duplex matrimonium de jure, vel factò; ita Gibalinus de irregular. p. 2. c. 3. & apud eum Sayrus.

Nec obstant ea, quæ in contrarium afferuntur ex c. *si cuius*, & c. *si Laici dist. 34.* Nam ad hos Canones respondet Gibalinus cit. dicendo, ibi non affirmari maritos, quorum uxores adulterium perpetrarunt, esse bigamos; sed irregulares; quæ irregularitas non ex bigamiâ, sed ex infamia nascitur.

2256. Not. 4. irregularitatem quidem induci, etiam cum quis plura contraxit matrimonia, sed invalidè propter impedimentum dirimens; aut post unum validum, alterum invalidum; non tamen ex bigamiâ, sed ex delicto; sicut contingit in eo, qui cum uxore simul concubinam habuit, cujus irregularitas non provenit ex bigamiâ, sed ex delicto. Et sic Canonem Apostolicum 18. accipit Gibalinus cit. p. 93.

2257. Not. 5. bigamiam similitudinariam, de qua nu. 2252. negati à Passio Legionensi q. 3. Scholastica c. 9. pag. 171 Gibalino cit. c. 3. propof. 4. Gonzalez cit. nu. 9. quia, licet tales arceantur ab ordinibus (consequenter sunt irregulares) non tamen

ob defectum significationis Sacramenti, qui in bigamo reperitur; sed in penam delicti opere subsecuto, ut ait Innocentius in c. *fin. h. t.* & probatur ex c. *sanè, 2. de Cleric. conjugat.* ubi ad Ordines, & beneficia deinceps admitti prohibentur Clerici conjugati, nisi fortè perpetuam voverent castitatem, & qui unicam, & Virginem habuissent.

2258. Ex hoc colliges, divisionem illam bigamiæ in interpretativam, & similitudinariam non ab omnibus recipi, præsertim secundum divisionem interpretativæ in secundum, tertium, & quartum casum, de quo à nu. 2253. Et ideo etiam Pyrrhus Corradus in praxi dispens. Apostol. l. 2. c. 1. nu. 3. bigamiam interpretativam definit præcipuè per hoc, quòd quis accepit viduam in uxorem, eamque carnaliter cognoverit. Unde quando in c. quot quot 27. q. 2. dicitur, prævaricantes à castitate promissa, & professa, pœnis bigamorum plecti, & inter bigamos haberi, aliud non intenditur, quam quòd tales puniantur ut bigami, non, quia bigami sunt; sed, quia delictum perpetratum vindicatur pœnis bigamorum V. nu. 2810.

ARTICULUS II.

An qualibet bigamia faciat irregularem?

2259. Resp. affirmativè, ex c. *confidat*, 59. dist. 50. ubi prohibetur, ne ullus Pontificum, seu Episcoporum, bigamos applicet divinis ministerijs servituros, & c. nuper h. t. ubi simpliciter asseritur, quòd cum bigamis dispensare non liceat, & c. unic. eod. in 6. ubi bigami privantur omni privilegio Clericali, & sub pœna excommunicationis prohibentur tonsuram, vel habitum Clericalem deferre; advertendum tamen, nos loqui de qualibet bigamia, quæ in ordine ad hunc effectum, saltem juris dispositione bigamia censetur; & hoc propter dicta à n. 2256.

2260. Ex hoc colliges 1. quòd bigami simpliciter arceantur à clericatu, & ordinibus, ut habetur ex decreto Concilij generalis Nicceni, quòd refertur in c. *cognoscamus* 14. dist. 34. ubi dicitur, nullum debere Clericum esse, qui secunda conjugia sortitus est; & viduarum maritos, Clericos fieri non posse, intellige eum limitatione
S s 3 in

in *nu. 2811*. Colliges 2. si bigamia clericatui, vel ordinibus jam susceptis supervenit, ejusmodi bigamum in illis non posse ministrare; colligitur ex Pirthing *h. t. nu. 78. in fine*, ubi docet, quod Episcopus, etiam quoad usum ordinum minorum, dispensare non possit.

2261. Not. autem ex dictis *nu. 2251*. hoc, quod bigamia inducat irregularitatem, esse juris tantum Ecclesiastici. Nam alius summus Pontifex cum bigamis dispensare non posset, cujus contrarium habetur in cap. *Lector dist. 34. junct. gloss. V. fiat*, ubi refert hæc, Lucium Papam cum Archiepiscopo Panormitano bigamo dispensasse. Quando autem in *c. 2. h. t.* dicitur, *in bigamis contra Apostolum dispensare non licet*, aliud non significatur, quam *non facile, nec sine gravi causa*. Et ideo etiam Pontifex difficillimè dispensat cum bigamis, præsertim veris; ita Suarez *de censur. D. 49. S. 6. n. 6.*

ARTICULUS III.

Quis dispense in irregularitate ex bigamia?

2262. **N**ot. nos hîc loqui de bigamis juxta communem bigamiæ divisionem, de qua *nu. 2252*. quo posito: Resp. quod in dicta irregularitate jure ordinario dispense solus Pontifex. Nam hîc solus de jure dispensat in jure Pontificio, & Conciliari: at irregularitas hæc est ex jure Pontificio, & Conciliari, ut dictum est; ergo. Unde, si dicitur, summus Pontifex non dispensat *in jure*, per Apostolos constituto ex *c. 2. h. t.* ibi: *quia in bigamis, contra Apostolum, dispensare non licet*; & *c. 3. eod.* ibi: *cum à doctrina sit Apostoli alienum*. At illa irregularitas est talis juris ex dict. *supr.* Resp. cum distinctione: si jus sit constitutum per Apostolos, ut interpretes, & nuntios divini juris, C. *si ut Rectores Ecclesiarum solum, & Episcopos*, N. sic enim faciunt jus tantum Ecclesiasticum, seu positivum humanum. Et

2263. Ex hoc colliges, Episcopos, & Papâ inferiores, non posse, de jure ordinario, dispensare cum bigamis, *veris*, vel *interpretativis*, etiam ad primam tonsuram, vel beneficium simplex (seclusa urgenti necessitate, qua posita aliàs, *jure extra-*

ordinario, Episcopus potest dispensare in lege Superioris) ita Suarez *cit. D. 49. S. 6.* & communiter alij ex ratione data, quod hoc sit solius Papæ; quamvis S. Thomas, Sylvester, Sanchez, & Avila apud Pirthing doceant contrarium, qui propter istorum Doctorum autoritatem in *n. 28*. hîc, horum doctrinam judicat probabilem, & in praxi servari posse.

Dices: in *c. Lator 18. dist. 34.* Martinus V. videtur dicere, quod Episcopus possit dispensare cum bigamo usque ad Subdiaconatum, exigente necessitate; Resp. cum Suarez *cit. D. 49. S. 6.* illud capitulum non esse Martini Papæ, prout illi à Gratiano inscribitur, sed Martini Archiepiscopi Bracharenfis, qui diversos Canones collegit. Resp. 2. dato, quod sit Martini Papæ; quia tamen ibi non declaratur, per quem fieri debeat dispensatio, nihil concludi pro Episcopo. Resp. 3. dato etiam, quod Papa ibi declarasset, posse fieri per Episcopum; ei tamen Canonibus jam esse derogatum per Canones posteriores, quos retulimus supra.

Dices 2. *c. 1. qui Clerici, vel voventes*, dicitur, quod Episcopus possit dispensare cum Diacono, qui matrimonium contraxit. Resp. ibi tantum agi de illo, qui post matrimonium spirituale, seu votum continentie, dirimens matrimonium, contraxit matrimonium carnale de facto, quæ est bigamia solum similitudinaria, de qua primo dicemus *n. 2269*.

Dices 3. in *c. 1. de fil. Præbys. in 6.* dicitur, quod Episcopus cum illegitimis possit dispensare ad Ordines minores; ergo etiam cum bigamis. R. C. ant. quia præsumptio, quod tales erunt imitatores paternæ incontinentiæ, cessat, quando ipsi laudabiliter vivunt; N. conseq. quia defectus, perfectæ significationis Sacramenti, non cessat etiam posita laudabili bigamorum vitâ.

Dices 4. Episcopus dispensat cum criminosis v. g. adulteris, *c. atsi Clerici, 4. S. de adulterijs, de judicijis*: ergo etiam cum bigamis. R. C. ant. Nam delicta per penitentiam delentur; non autem bigamia, nec defectus illius perfectæ significationis Sacramenti; hinc N. conseq.

Dices 5. Episcopus dispensare potest in omni irregularitate nascente ex delicto occulto, exceptâ eâ, quæ est ex homicidio volun-